

Síla skupinových rozhovorů

Metodologi I | Gabriela Šimková

Focus group

širší téma -> úzké zaměření

Testování novinek

Identifikace problémů

Studium komplexních témat

Analýza motivací studentů – asociace a emoce

Grouping, clustering (sada značek, seřazení do skupin)

Senzorický test (který vzorek se vám nejvíc líbí a proč)

Shelf test (simulace nákupního prostředí – víno pro sebe
X víno jako dárek)

Zahraníční návštěvníci České republiky

Jan Tuček
Ředitel

STEM MARK

◀ 1 of 18 ▶

Co je charakteristické...

- Uvolnění racionalizačních schémat a psychických zábran
- Diskutující snáz odhalují své postoje a způsoby jednání, myšlení a pocity v běžném životě
- Odhalení obsahů veřejného mínění a kolektivních postojů

Přirozená X Umělá skupina

(snaha o podpoření dynamiky skupiny)

Homogenní X Heterogenní skupina

(očekáváme, že se ozřejmí více aspektů daného problému)

Focus group

- data jsou sbírána v moderované diskuzi, která se točí okolo daného ohniska
- skupina 5 - 12 lidí
- U účastníků se předpokládá znalost daného tématu (odzkoušeli jistý výrobek, shlédli konkrétní film nebo pravidelně navštěvují danou knihovnu)
- interakce s dalšími lidmi vede ke generování nových myšlenek a tvořivosti v řešení problémů
- umožňuje pozorovat v omezeném časovém úseku velké množství interakcí

Focus group

→ Klient může průběh FGD sledovat z jiné místnosti a do diskuse zasahovat doplňkovými otázkami - propojení notebooku psychologa s notebookem v náhledové místnosti

→ **Online focus group:**

- Respondenti sedí u svých počítačů
- speciální aplikace - společně, formou chatu, diskutují či řeší daný problém
- mohou využívat celou řadu symbolů, obrázků apod.
- možnost sdílení obrázků například ve formě reklamních konceptů, nebo také mohou být sdílena videa, možnost využívat kreativní techniky (brainstorming).

Příprava

- **Prostory:** dostatečně velký kruh; místo, kam se umístí zařízení pro audio a videozáznam, tak aby zachycovaly všechny účastníky; zabezpečení základního pohodlí a klidu na práci
- **Řízení:** míra strukturovanosti - nestrukturované skupiny (žádná závazná struktura, vytvoření podmínek pro přirozenou a nijak neřízenou interakci mezi účastníky), polostrukturované, strukturované
- **Účastníci** se obvykle navzájem neznají, motivace k účasti odměnou

Výběr moderátora

1. Profesionál z výzkumné agentury
2. Moderujeme sami, odborník při vyhodnocení
3. Vše ve vlastní režii

Případová studie: KPI

Úvodní schůzka a studium podkladů

- Specifikace výzkumné potřeby
- Rozdělení rolí
- Stanovení časové harmonogramu
- Studium podkladů

√ Analýza evaluace (pretest, posttest, evaluační dotazník kurzu, statistika studentů z IS MU)

√ Studium obsahu kurzu

√ Studium souvisejících materiálů (webové stránky, FB atp.)

Realizace

Původní plán: 3 X 10 (+ 2 náhradníci) á 250,-

1. FCG: 6 účastníků

2. FCG: 7 účastníků

3. FCG: 8 účastníků

→ Tři záznamová zařízení (2 kamery + diktafon)

→ Příjemné prostředí (občerstvení, vhodná místnost)

→ Cedulky se jmény

→ Aktivizace, doptávání, střídání schématu diskuze

→ Předání odměny po skončení

→ Příklad scénáře KPI:

<https://docs.google.com/document/d/1TIVaFKkdtWH6Ng80qV2LJUulHEWegTtYe7HGuj04XfQ/edit?usp=sharing>

Gantt

active to: all

Jul 2013

Aug 2013

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Gantt

Uvodní schůzka

Studium podkladů

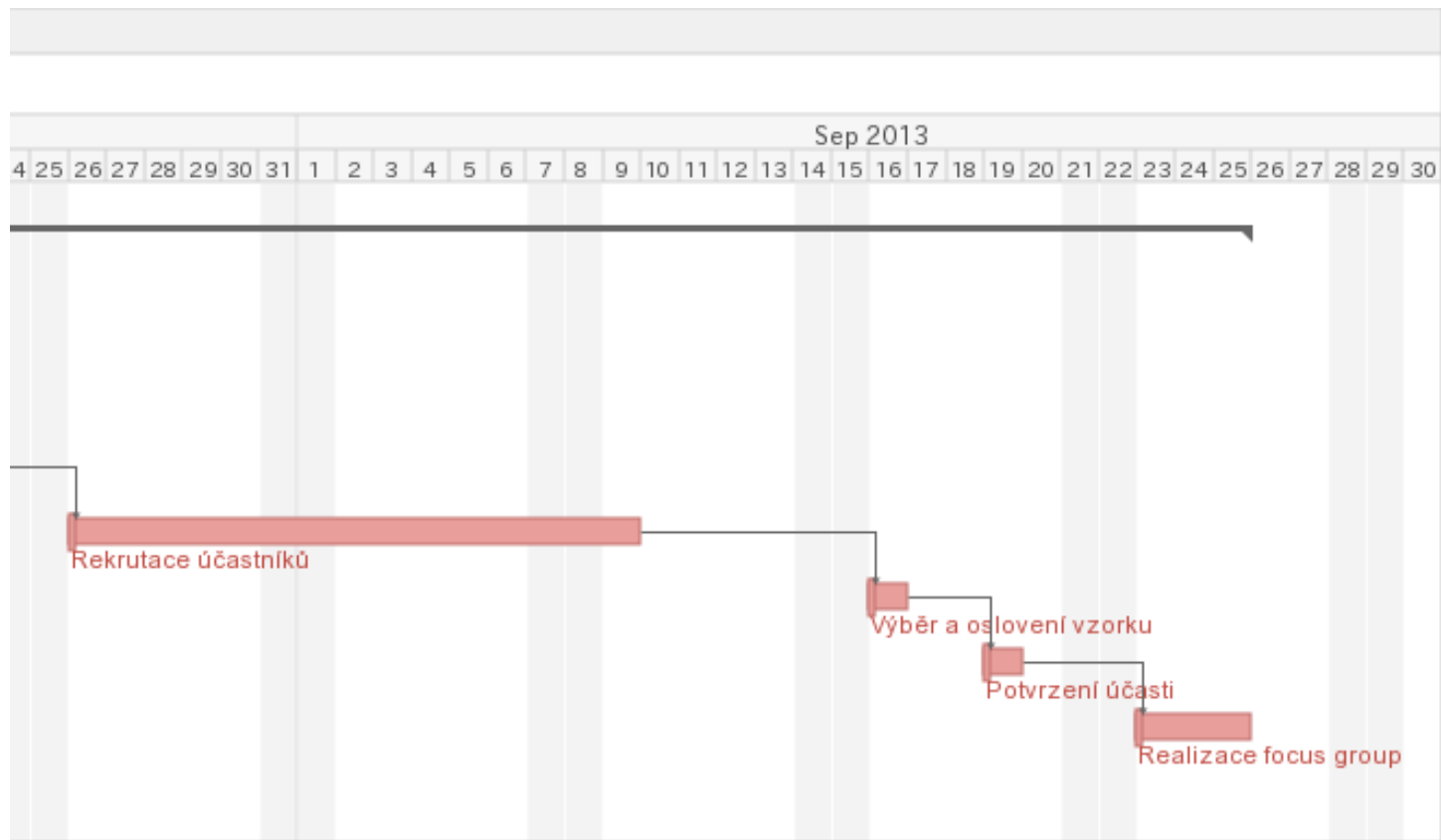
Návrh scénáře

Tvorba rekruačního dot

Finalizace scénáře

Scénář

6 Komu

Fáze diskuze

1. Vysvětlení postupu (zdůraznění aktivní účasti, načrtnutí tematických rysů diskuze)
  - Hovoří vždy pouze jedna osoba
  - Neměly by probíhat vedlejší rozhovory se sousedy
  - Všichni se budou účastnit
  - Nikdo nebude dominantní
2. Představení členů (hra)
3. Samotná diskuze (moderátor udržuje konverzaci živou, dokud přináší relevantní informace, nebo dokud nedojde k vyčerpání časového limitu)
4. Metadiskuze (formulace postojů a pocitů při diskuzi)

Možná přítomnost „tichého pozorovatele“

4 fáze rozhovoru hodnotícího přínos vzdělávací aktivity

Náhled
Reflektivní hodnocení přínosu
Naplnění očekávání
Uzavření diskuze

Komplexní hodnocení

Detailní a hloubkové otázky na všechny aspekty aktivity

Reflexe průběhu

První informace

Otázky uvozující téma
Snazší pro účastníky

Uvedení

Představení tématu
Vysvětlení postupu
Nastavení pravidel
Představení členů

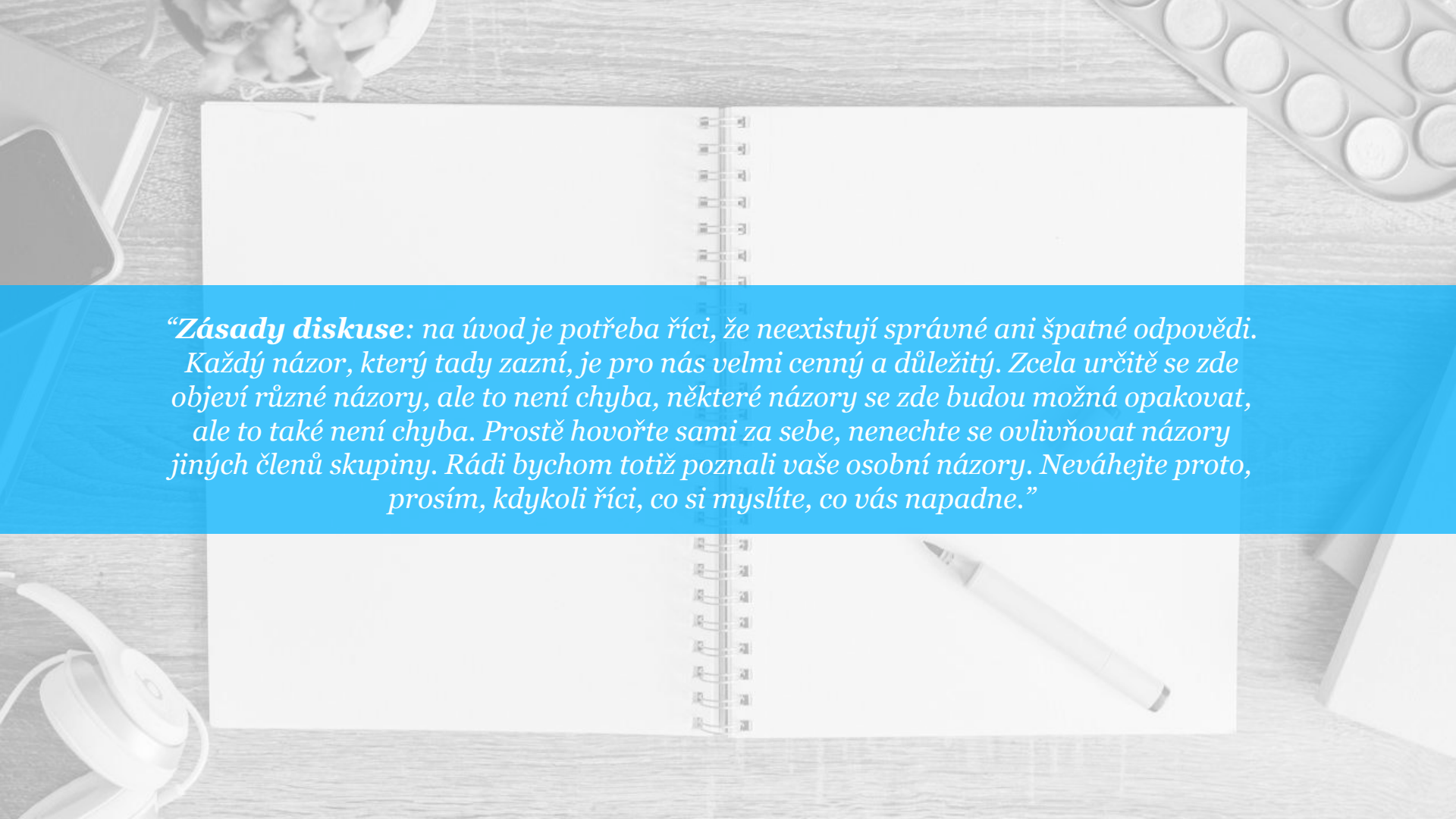
Objasnění účelu diskuse: sešli jsme se tady, abychom strávili max. 2 hodiny povídáním si o předmětu, který jste všichni z vás loni absolvovali – jedná se o předmět Kurz práce s informacemi. Cílem je poznat vaše názory na tento kurz, zjistit, jak se vám s tímto typem kurzu pracovalo, odhalit jeho silné či slabé stránky...

Vysvětlit přítomnost kamery: videozáznam slouží pouze pro přesné zachycení diskuse, která zde proběhne. Videozáznam bude přepsán a poté zničen, nebude tedy poskytnut nikomu mimo danou diskusi.

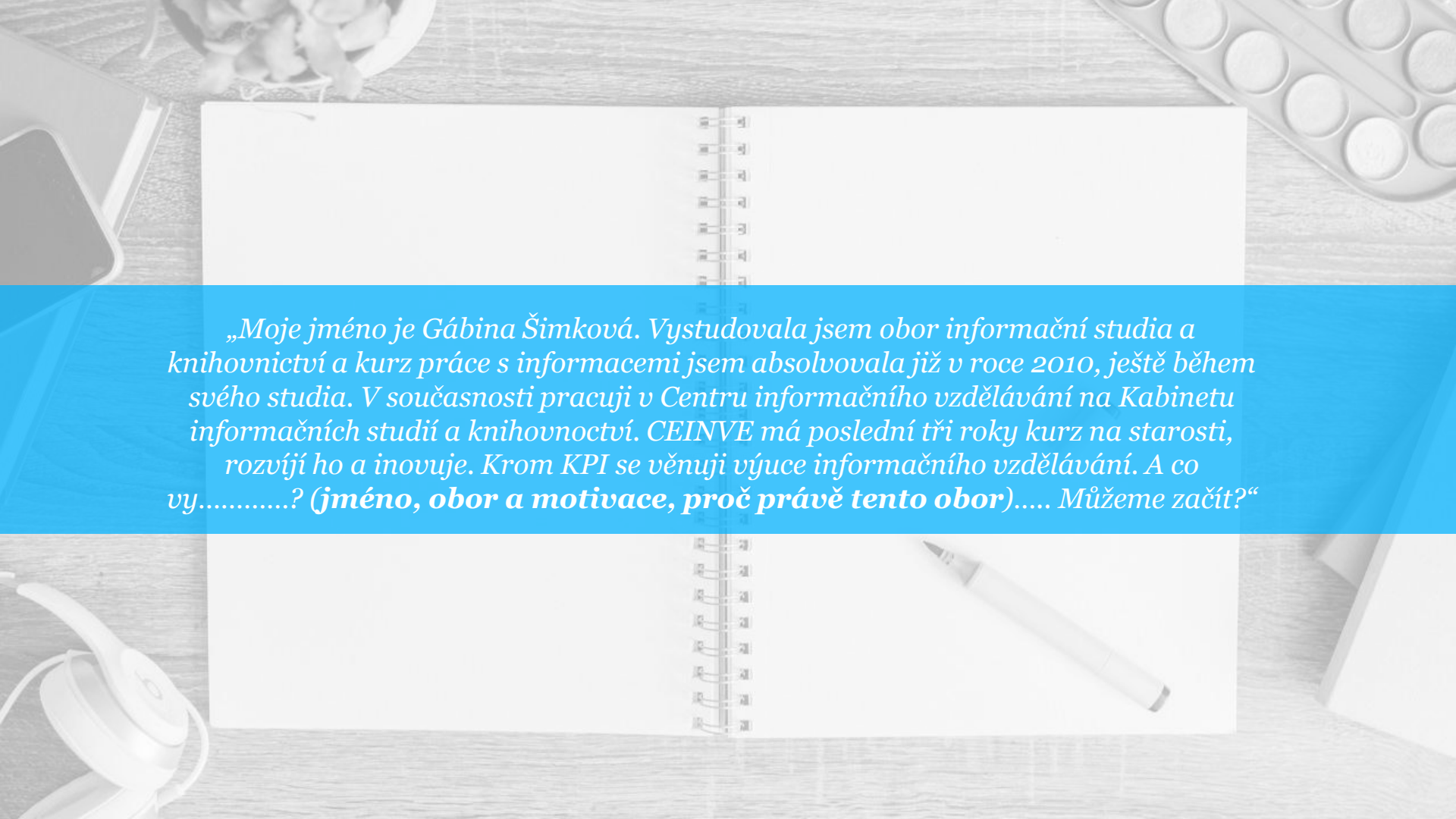
Stanovit čas na diskusi: max. 120 minut.

Než si začneme povídat o samotném kurzu, mohli bychom se představit...

A top-down view of a desk with a spiral notebook, a pen, a water bottle, and a paint palette. The notebook is open and blank, with a silver spiral binding in the center. A white pen lies on the right page. A white water bottle is on the left, and a grey paint palette is on the right. The desk surface is light-colored wood.

*“**Zásady diskuse:** na úvod je potřeba říci, že neexistují správné ani špatné odpovědi. Každý názor, který tady zazní, je pro nás velmi cenný a důležitý. Zcela určitě se zde objeví různé názory, ale to není chyba, některé názory se zde budou možná opakovat, ale to také není chyba. Prostě hovořte sami za sebe, nenechte se ovlivňovat názory jiných členů skupiny. Rádi bychom totiž poznali vaše osobní názory. Neváhejte proto, prosím, kdykoli říci, co si myslíte, co vás napadne.”*

A top-down view of a desk with a spiral notebook, a pen, a watercolor palette, and a pair of headphones. The notebook is open and has a blue horizontal band across the middle. The text is written in white on this band. The background is a light-colored wooden desk.

„Moje jméno je Gábina Šimková. Vystudovala jsem obor informační studia a knihovnictví a kurz práce s informacemi jsem absolvovala již v roce 2010, ještě během svého studia. V současnosti pracuji v Centru informačního vzdělávání na Kabinetu informačních studií a knihovnictví. CEINVE má poslední tři roky kurz na starosti, rozvíjí ho a inovuje. Krom KPI se věnuji výuce informačního vzdělávání. A co vy.....? (jméno, obor a motivace, proč právě tento obor)..... Můžeme začít?“

WARM-UP

Kde jste se dozvěděli o existenci kurzu KPI?

Spontánně a pak se doptávat - IS, spolužáci a přátelé, vyučující...

Zkuste si prosím ještě vzpomenout, jaký byl váš **postoj k tomuto kurzu na základě prvních dostupných informací** – co vás na kurzu primárně zaujalo, proč jste vlastně vůbec o absolvování kurzu uvažovali?

Co bylo **hlavní motivací** pro zapsání si tohoto kurzu? Zkuste opravdu vyselektovat pouze jeden důvod.

Co dalšího pak sehrálo roli? Jaké byly **další motivační faktory**.

První informace o kurzu

Kde (a jakým způsobem) jste pak získali podrobnější informace o tomto kurzu?

Byly tyto informace **dostatečné?**

Chyběly vám nějaké informace? Jaké?

Povedlo se vám tyto **chybějící informace získat?** Pokud ano, jak?

Proběhly registrace a zápis do kurzu bezproblémově?

Jaký jste měli z kurzu dojem po obdržení podkladů – interaktivní osnovy?

Změnily tyto informace (například interaktivní osnova) vaše prvotní očekávání?

Reflexe průběhu kurzu

Jak hodnotíte připravenost přednášek - modulů? Obsahovaly všechny potřebné informace, nebo naopak, museli jste některé informace ještě dohledávat, doptávat se?

Jak jste vnímali grafické zpracování podkladů? Bylo pro vás vyhovující?

A vzpomenete si na průvodce kurzem?

Byly pro vás informace, které jste v průběhu kurzu získávali, prakticky využitelné?

Jak? Zkuste si vzpomenout na nějaký **konkrétní příklad**.

(komunikace, šíře tematického záběru, příprava na kurz, forma)

Komplexní hodnocení kurzu

**V čem byl celkově tento kurz pro vás osobně užitečný? Co vám přinesl?
Vracíte se k materiálům z tohoto kurzu?**

Víte o existenci nějakého podobného kurzu?

**Využili jste v praxi informace získané v průběhu kurzu? V čem konkrétně vám byl kurz prospěšný? Kde všude nabyté informace využíváte?
Máte možnost nabyté informace vůbec uplatnit v praxi?
Pracujete nyní s informacemi nějakým jiným způsobem? Zkuste prosím
zhodnotit, jaký posun u vás nastal?
Pokud jste nic ze získaných dovedností v praxi nepoužili, zkuste mi prosím říct,
proč?**

Doporučili byste vašim spolužákům a přátelům tento kurz absolvovat?

Měli byste vy osobně zájem absolvovat podobný kurz někdy v budoucnu?

Projektivně: Zkusme teď společně vytvořit obraz studenta, který absolvoval (Neabsolvoval) Kurz práce s informacemi:

Jak se chová na internetu? (zda dodržuje informační etiku, jakou zanechává digitální stopu...)

Kde hledá studijní texty? (knihovna vs. elektronické informační zdroje)

Jak využívá internet jako informační zdroj (jak vyhledává, které nástroje používá?)

(...)

A top-down view of a desk with a spiral notebook, a pen, a watercolor palette, and a small bowl of grapes. The notebook is open and blank, with a blue horizontal band across the middle containing white text. A white pen lies on the bottom right page. A watercolor palette is in the top right corner, and a small bowl of grapes is in the top left corner.

Společná aktivita: Tvorba scénáře „Postupová zkouška na KISKu“